

GMINNY PROGRAM
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Gminy Nidzica na rok 2004 .

I. WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 roku (z późniejszymi zmianami) w art. 4 ust. 1 stanowi , że „ prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy „ .
„ Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych , uchwalanego corocznie przez Radę Gminy „ .
(art. 4.2.m w / w ustawy)

Przedstawiony program jest kontynuacją zadań i kierunków zawartych w gminnych programach w latach poprzednich . W znacznej mierze uzupełniony jest o doświadczenia zdobyte w ciągu tych kilku lat . Wskazują one , że należy kontynuować podjęte wcześniej działania , jednocześnie zwracając uwagę na :

- konsekwentne egzekwowanie prawa dotyczącego alkoholu na poziomie lokalnym ;
- uwzględnianie problematyki przemocy w rodzinie , związanej z nadużywaniem alkoholu;
- systemowe i stałe prowadzenie nowoczesnej profilaktyki dla dzieci i młodzieży.

Nidzicki gminny program jest zgodny z zapisami Wojewódzkiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjętych przez Sejmik Województwa Warmińsko -Mazurskiego na lata 2003 – 2007 oraz Narodowego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjętego przez Radę Ministrów na lata 2000 – 2005 .

II. DIAGNOZA.

Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach gminnej rzeczywistości . Nie można ich uniknąć , ale można zmniejszyć rozmiary i dotkliwość .
Przyjmując wskaźniki wynikające z przeprowadzonych w Polsce badań wynika , że 3% mieszkańców jest uzależnionych od alkoholu . Bardzo niepokojącym zjawiskiem wykazującym tendencję wzrostową jest używanie i nadużywanie alkoholu przez dzieci i młodzież . Wiek inicjacji alkoholowej obniża się i dotyczy 12-latków . Przyjmuje się , że ok. 40% dzieci było świadkiem bardzo przykrych sytuacji rodzinnej wywołanej przez alkohol , którą będzie trudno zapomnieć .

III. STAN PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Dane o GK RPA w Nidzicy .

Komisja jako jeden z dwóch podmiotów / obok Prokuratury / ma ustawowe prawo kierowania wniosków do Sądu o objęcie leczeniem odwykowym / . W Nidzicy do września 2003 roku do GK RPA wpłynęło 19 wniosków o objęcie leczeniem w placówkach specjalistycznych . W roku 2002 w analogicznym okresie było również 19 wniosków . Tak wysoka ilość wniosków jest efektem wzrostu świadomości u osób współuzależnionych .

Opinie czy dana osoba kierowana na leczenie jest uzależniona uzyskały na 15 zgłoszonych osób do biegłego 15 osób . Było to możliwe dzięki temu , że biegły przebywa i bada w Nidzicy , a nie trzeba jechać do Olsztyna .

IV. STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

W Nidzicy funkcjonuje :

Niepubliczny ZOZ Przychodnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Nidzicy .
Ma kontrakt z NFZ. Zatrudnia 2 osoby . Placówka ma lokalizację w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nidzicy przy ul. Kolejowej 5 . Zajmuje 3 pomieszczenia o powierzchni ok. 40 m². Pracuje codziennie w godz. Od 8.00 do 18.00. Na jej wyposażenie przekazały środki Gminne Komisje z Janowa, Janowca Kościelnego i Kozłowa .

Od 6 czerwca 2000 roku działa Ośrodek Wsparcia , a od 1 września 2000 roku działa przy Ośrodku Wsparcia Świetlica Socjoterapeutyczna . Od lipca 2001 roku działają filie Ośrodka Wsparcia w postaci świetlic wiejskich w Bartoszkach, Grzegórkach , Łysakowie i Załuskach .

Od 1.09.2002 r. uruchomiono 2 świetlice : w Rozdrożu i Zagrzewie , a od 1 marca 2003 roku działa świetlica w Jabłonce .

Grupy samopomocowe .

Klub Abstynenta i AA korzystają z pomieszczeń w Przychodni Rejonowej przy ul. Traugutta .
Od 1.04.2001 roku działa Punkt Interwencji Kryzysowej . Punkt jest czynny całą dobę .

V. CELE PROGRAMU

Celami programu są:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych .
2. Zmniejszenie rozmiarów tych problemów , które aktualnie występują .
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie już z istniejącymi problemami.
4. Działalność informacyjno-edukacyjna .
5. Przygotowanie profesjonalnej kadry do profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Warunkami koniecznymi do osiągnięcia tych celów są:

- ograniczenie i zmiana struktury spożycia napoi alkoholowych;
- zmiana zachowań i postaw obywateli oraz instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem ;
- budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu / w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie / ;
- zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych .
- współpraca z istniejącymi grupami samopomocowymi / AA. Klub Abstynenta / oraz osobami uzależnionymi po leczeniu podstawowym .

VI. ZADANIA

Zadanie 1 .

Bieżąca diagnostyka problemu alkoholowego miasta i gminy Nidzica w oparciu o :

Dane o ilości osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym – uzyskane z Poradni Uzależnień i MOPS .

Dane o naruszeniach prawa i porządku publicznego związanych ze spożywaniem alkoholu - uzyskane z KPP, Sądu Rejonowego .

Dane ze szkół na temat spożywania napoi alkoholowych przez młodzież oraz wiedzy dzieci i młodzieży na temat szkodliwości picia alkoholu – uzyskane poprzez przeprowadzanie ankiet w szkołach.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe , pomocy psychologicznej i prawnej , a w szczególności ochrony przed przemocą poprzez :

- utrzymanie pracy filii Ośrodka Wsparcia w postaci świetlic wiejskich w miejscowościach : Bartoszeki , Grzegórzki , Lysakowo , Rozdroże , Zagrzewo , Załuski i Jabłonka .
- utrzymanie pracy w Ośrodku Wsparcia Punktu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy;
- utrzymanie pracy Świetlicy Socjoterapeutycznej przy Ośrodku Wsparcia w MOPS Nidzica i na ul. Krzywiej .

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktyki , działalności informacyjnej i edukacyjnej dla społeczeństwa Miasta i Gminy Nidzica , a szczególnie dla młodzieży .

Cel – zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież poprzez objęcie wszystkich szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich programami profilaktycznymi : Elementarz II , Debata, Spójrz Inaczej , organizacja i promocja kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia , współdziałanie w realizacji różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych , Przemocy wobec dzieci STOP! .

Inne formy oddziaływań profilaktycznych i edukacyjnych :

- prowadzenie szkoleń dla pedagogów szkolnych i nauczycieli w zakresie rozpoznawania sygnałów świadczących o używaniu i nadużywaniu alkoholu przez nieletnich i sposoby radzenia sobie z tymi problemami .
- stały udział w programach edukacyjno-informacyjnych , pedagogów szkolnych i nauczycieli .

Zadanie 4

Cel – zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym .

Ustalenie szczegółowych zasad usytuowania miejsc sprzedaży napoi alkoholowych i warunków sprzedaży oraz liczby punktów napoi alkoholowych regulują oddzielne Uchwały Rady Miejskiej w Nidzicy .

Zadanie 5

Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń , szkół i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych , promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu :

- zlecenie usług świadczonych przez stowarzyszenia , osoby fizyczne i szkoły posiadające właściwe kwalifikacje ;
- poszukiwanie oferentów programów profilaktycznych posiadających licencję PARPA, Instytutu Zdrowia , Fundacji im. Batorego .
- współpraca z organizacjami o charakterze nieprofesjonalnym / Kościół Katolicki , związki wyznaniowe , grupy samopomocowe / - współpraca ta powinna opierać się na współdziałaniu w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi , współorganizowaniu spotkań integrujących rodzinę , udostępnianie nieodpłatnie lokali.

Komisja d / s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

Oprócz ustawowych zadań Komisja RPA jest ciałem opiniującym , inicjującym i nadzorującym realizację Gminnego Programu . Komisja :

- uczestniczy w opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ;
- opiniuje projekty Uchwał Rady Miejskiej dotyczących liczby punktów sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży napoi alkoholowych ;
- opiniuje opracowanie warunków zezwolenia sprzedaży napoi alkoholowych ;

- prowadzi kontrolę przestrzegania warunków wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napoi alkoholowych oraz korzystania z tych zezwoleń .

W celu zabezpieczenia prawidłowego wykonania działań określonych w zadaniach 2 i 3 utworzono w ramach struktur MOPS w Nidzicy Ośrodek Wsparcia dla Osób i Rodzin z Problemami Alkoholowymi . Jest to Centrum pomocy osobom uzależnionym , współuzależnionym / w tym dotkniętych przemocą w rodzinie / oraz dzieci z rodzin alkoholowych .

Ośrodkiem kieruje Gminny Koordynator będący jednocześnie Kierownikiem Ośrodka Wsparcia .

Ośrodek jest czynny codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 19.00 .

Do obowiązków Gminnego Koordynatora ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy :

1. Bieżąca analiza problemów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy
2. Bieżąca analiza potrzeb w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Przygotowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, harmonogramu wydatków oraz budżetu, a także sprawozdanie z wykonania programu .
4. Koordynacja realizacji zadań zawartych w gminnym programie .
5. Współpraca z Gminną Komisją RPA oraz innymi instytucjami , organizacjami i osobami fizycznymi działającymi w sferze profilaktyki i leczenia związanego z chorobą alkoholową.
6. Kontakt z pełnomocnikiem Wojewódzkim ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz udział w szkoleniach przez niego organizowanych .
7. Realizacja innych zadań zleconych przez Burmistrza Miasta i Gminy oraz Gminną Komisję RPA .

Do zadań Kierownika Ośrodka Wsparcia należy :

1. Organizowanie pracy Ośrodka .
2. Inicjowanie i kontrola wykonywania zadań zawartych w gminnym programie, realizowanych poprzez działalność Ośrodka Wsparcia .
3. Wykonywanie prac administracyjno-biurowych związanych z pracą tej komórki.
4. Dopelnienie wymogów formalno-prawnych dotyczących funkcjonowania Ośrodka Wsparcia.
5. Kontrola prowadzenia sprawozdawczości związanej z działalnością Ośrodka .
6. Nawiązywanie współpracy merytorycznej z analogicznymi Ośrodkami w Województwie Warmińsko-Mazurskim .
7. Wykonywanie innych zadań zleconych przez Dyrektora MOPS w Nidzicy .

W ramach Ośrodka Wsparcia działa:

1. Świetlica dla dzieci i młodzieży – otwarta codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 15.00 do 19.00 . Do świetlicy przyjmowane są dzieci z rodzin dysfunkcyjnych , wchodzące w uzależnienia , a przez to zahamowane emocjonalnie i nadpobudliwe . Udział w zajęciach jest dobrowolny, niezbędna jest pisemna zgoda rodziców na pobyt w placówce. Do świetlicy może być kierowana młodzież i dzieci z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej , przez pedagogów szkolnych , rodziców , pracowników socjalnych i na wniosek samych zainteresowanych . Na świetlicy pracują 2 osoby – starsi instruktorzy do spraw opiekuńczo-wychowawczych w ramach etatów MOPS .

Osoby prowadzące świetlice odpowiedzialne są za jakość swojej pracy oraz za bezpieczeństwo powierzonych ich opiece wychowanków . Zobowiązani są również prowadzić dokumentację przebiegu zajęć . Dzieciom zapewniony jest w miarę możliwości jeden posiłek w postaci podwieczorku lub kolacji / na świetlicy przy ul. Kolejowej i przy ul. Krzywej /

2. Punkt Interwencji Kryzysowej – zapewnia opiekę osobom poszkodowanym i bitym .

Zadania świetlicy :

- 1/ zapewnienie dzieciom racjonalnie spędzonego czasu wolnego ;
- 2/ organizowanie zajęć o treściach profilaktyczno- terapeutycznych ;
- 3/ eliminowanie zachowań społecznych ;
- 4/ łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie ;
- 5/ szeroko pojęta współpraca ze środowiskiem wychowanka ;
- 6/ wspieranie różnorodnych zainteresowań ;
- 7/ pomoc w odrabianiu lekcji;
- 8/ pomaganie w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych ;
- 9/ propagowanie wśród wychowanków zdrowego stylu życia ;
- 10/ aktywizowanie do samorozwoju ;
- 11/ dożywianie dzieci / na świetlicy przy ul. Kolejowej i przy ul. Krzywej oraz w szkołach / .

3. Świetlice wiejskie – filie Ośrodka Wsparcia .

W świetlicach wiejskich filiach Ośrodka Wsparcia w Bartoszkach , Grzegórkach , Łysakowie, Rozdrożu , Zagrzewie , Załusakach i Jabłonce pracują osoby z tamtejszych środowisk .

Świetlice są otwarte, codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 16.00 do 20.00.

Prowadzona jest w nich działalność edukacyjna , profilaktyczna oraz zajęcia środowiskowych grup zainteresowań związanych z tańcem , informatyką , czytelnictwem i zajęciami plastycznymi .

VII . Zasady wynagradzania członków GK RPA

- 1/ Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nidzicy przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji na których rozpatrywano zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi .
- 2/ Wysokość wynagrodzenia za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji ustala się na 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników .
- 3/ Przewodniczącemu Gminnej Komisji RPA lub jego zastępcy za udział w posiedzeniu , któremu przewodniczy wysokość wynagrodzenia ustala się na 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników .
- 4/ Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest udział członków GK RPA oraz przewodniczącego w posiedzeniu , potwierdzony podpisem na liście obecności .
- 5/ GK RPA na swym pierwszym posiedzeniu przyjmuje Regulamin , w którym określi częstotliwość spotkań oraz zadania jakie ma wykonywać zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi .

VIII . Środki finansowe na realizację Gminnego Programu

Środki finansowe niezbędne do realizacji Gminnego programu wskazuje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / art. 11 ust. 1 ustawy – opłaty za zezwolenia na sprzedaż napoi alkoholowych / .

IX . Zakończenie

Sposób realizacji i kontroli Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

1. Realizację programu powierza się Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Nidzicy – Gminnemu Koordynatorowi ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .
2. Gminnej Komisji RPA w Nidzicy .
3. Rada Miejska przeanalizuje realizację niniejszego programu po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z jego wykonania .

Opracował : Jan Bartkowski

Harmonogram
wydatków w 2004 roku związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nidzicy . **230.000 zł.**

I. Profilaktyka w szkołach :

1/ Realizacja programu profilaktycznego „Elementarz „ w I klasach Gimnazjum szkół nidzickich	2.800 zł.
2/ Realizacja programu edukacyjnego dla klas VI „Debata „ / w ZS NR 2 i ZS Nr 3 /	1.000 zł.
3/ Realizacja programu edukacyjnego dla dzieci klas III „Przemocy wobec dzieci STOP! / wszystkie klasy III ze szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Nidzica /	2.800 zł.
4/ Realizacja programu „Życ Inaczej „ w SP w Rączkach	1.000 zł.

II. Pomoc dzieciom i młodzieży:

1/ Obóz terapeutyczny dla dzieci z rodzin alkoholowych 2 turnusy / 2 x po 20 dzieci / = 40 dzieci x 550 zł. / osobę	22.000 zł.
2/ Organizacja ferii zimowych	3.000 zł.
3/ Organizacja półkolonii w VIII	8.000 zł.
4/ Organizacja imprez okolicznościowych na rok 2004 w OW i jego filiach.	3.000 zł.
6/ Organizacja pracy filii Ośrodka Wsparcia - świetlice wiejskie	40.600 zł.
a/ / 500 zł. za m-c x 12 mies. x 2 świetlice – Jabłonka i Zagrzewo / = 12.000 zł.	
b/ / Grzegórzki – 600 zł. za m-c x 11 mies. / = 6.600 zł.	
c/ 500 zł. za m-c x 11 mies. x Lysakowo , Rozdroże , Zahuski , Bartoszek , = 22.000 zł.	
7/ Opłata ZUS za rencistów i bezrobotnych pracujących w filiach OW w Lysakowie , Rozdrożu , Jabłonce i Zagrzewie ,	4.800 zł.

III. Rozwiązywanie problemów uzależnień :

1/ Organizacja imprez trzeźwościowych integrujących społeczeństwo oraz imprez sportowych jako współorganizator	8.000 zł.
2/ Spotkania z udziałem Gminnego Koordynatora	1.000 zł.
3/ Szkolenia członków GK RPA	2.500 zł.

IV. Gminny Koordynator ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nidzicy :

1/ Opłaty za ekspertyzy dotyczące osób uzależnionych	3.800 zł.
2/ Wynagrodzenie za prace GK RPA	7.200 zł.
3/ Zakup środków czystości dla Ośrodka Wsparcia i jego filii	3.500 zł.
4/ Organizacja dożywiania na świetlicy przy Ośrodku Wsparcia i na świetlicy przy ul. Krzywej oraz spotkań w filiach OW	25.000 zł.
5/ Dożywianie dzieci w szkołach z rodzin dysfunkcyjnych	10.000 zł.
5/ Zakup pomocy naukowych , czasopism i książek	3.300 zł.
6/ Zakup materiałów pomocniczych / w tym biurowych /	5.000 zł.
7/ Koszty funkcjonowania Klubu Abstynenta „Nida”	5.400 zł.
8/ Koszt utrzymania świetlic wiejskich :	28.000 zł.
a/ opał	2.000 zł.
b/ energia i woda	25.000 zł.
c/ wywóz nieczystości	1.000 zł.
9/ Remont Ośrodka Wsparcia i jego filii	31.100 zł.
10/ Doposażenie Ośrodka Wsparcia i jego filii	7.200 zł.

UWAGA : Opłaty za punkty I poz. 1-3 wynikają ze stawek stosowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie przedstawione w przewodniku do finansowania programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych .

KIEROWNIK
Ośrodka Wsparcia dla osób i rodzin
z problemami alkoholowymi

mgr Jan Bartkowski